

ÎN C H E I E R E

11 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Mirciu Constantin,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mirciu Constantin
către Glavan Maria și Consiliul or. Biruința privind partajul averii și declararea
nulității actelor juridice,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2014, prin care a fost
admis apelul declarat de Mirciu Constantin, casată hotărîrea Judecătoriei Sîngerei din
25 noiembrie 2013 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 07 mai 2009 Mirciu Constantin a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva Mariei Glavan privind partajul averii și declararea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că s-a aflat în relații de concubinaj
cu Glavan Maria din anul 1970. În timpul vieții în comun au construit casă de locuit,
construcțiile auxiliare din str. Unirii 43, or. Biruința, însă din motivul că relațiile între
ei s-au înrăutățit a fost nevoit să plece cu traiul în altă gospodărie.

Cere, reclamantul partajarea casei de locuit și a construcțiilor auxiliare din str.
Unirii 43, or. Biruința.

Prin hotărîrea Judecătoriei Sîngerei din 02.12.2010 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17.02.2011 a fost admis apelul declarat
de Mirciu Constantin, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Sîngerei din 02.12.2010, cu
restituirea pricinii spre rejudecare primei instanțe, în alt complet de judecată.

La 25 octombrie 2011 Mirciu Constantin a înaintat cerere suplimentară în
care a invocat că, de mai mult de 15 ani posedă cu bună credință imobilul din str.
Unirii 43, or. Biruința și consideră că este proprietarul bunului respectiv.

Cere, recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit din or.
Biruința, str. Unirii 43 prin uzucapiune și obligarea OCT Sîngerei la înregistrarea
cadastrală.

Prin încheierea judecătorei Sîngerei din 17 aprilie 2012 cererea înaintată de Mirciuc Constantin privind recunoaşterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra casei de locuit a fost scoasă de pe rol.

Prin hotărîrea judecătorei Sîngerei din 17 aprilie 2012 acţiunea lui Mirciuc Constantin împotriva lui Glavan Maria privind partajarea averii a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 22.11.2012 a fost admis apelul declarat de Mirciuc Constantin, casată hotărîrea judecătorei Sîngerei din 17 aprilie 2012 cu restituirea pricinii spre rejudecare primei instanţe în alt complet de judecată.

Ulterior, Mirciuc Constantin a înaintat o cerere suplimentară către Glavan Maria privind declararea nulităţii actului de finalizare a lucrărilor de construcţie din 04.01.1986.

În motivarea cererii a indicat că, a trăit în concubinaj cu Glavan Maria din anul 1970.

În acea perioadă locuiau în căminul din or. Biruinţa, r-nul Sîngerei. Dat fiind fapt că lucra la Fabrica de zahăr din or. Biruinţa, i s-a repartizat un lot de teren pentru construcţia casei de locuit. La începutul anilor 1980 a început construcţia casei ce locuit cu concubina lui. De la începutul anilor 1980 a concubinat şi a dus o gospodare în comun cu Glavan Maria, însă căsătoria prin acordul ambilor nu au vrut să înregistreze. În anul 1986 au trecut în casă nouă construită de ambii.

Se invocă că perfectarea actelor de înregistrare a imobilului la OCT Sîngerei au început la 03 decembrie 1979, când construcţia casei de locuit era în toi.

Indică că, în dosarul cadastral, inventarierea tehnică a casei, primul în lista proprietarilor era înscris el ca proprietar, şi apoi Glavan Maria, nu ştie din care considerent numele său a fost tăiat indicînd cu creion „extras din pv. N II din 27 mai 1977” ceea ce este eronat indicat, deoarece însăşi dosarul cadastral a început a fi completat la 3 decembrie 1977 şi în casă nu locuia nimeni.

La pagina 4-6 al dosarului cadastral al imobilului cu nr. cadastral 7402101103 este înscris ca folositor Mirciuc Constantin a imobilului construit în anul 1980 cu toate accesoriile şi materialele folosite la construcţie. La pagina 9 a dosarului cadastral ca proprietar este indicat Mirciuc Constantin al imobil construit în anul 1980 pe adresa or. Biruinţa, str. Unirii 43. Iar la pagina 14 a dosarului cadastral este actul de investigare din 10.12.1985 ca proprietar este indicat Glavan Maria care a primit copia planului casei pentru darea în exploatare.

La 04.01.1986 sub nr.63 a fost făcută comandă de inventariere a imobilului din or. Biruinţa, str. Unirii 43, comandă care s-a soldat cu eliberarea actului de exploatare a locuinţei bazată pe decizia consiliului local al or. Biruinţa cu nr.1/3 03.01.1986.

Consideră că, actul de finalizare este drept unul ilegal și fără temei, deoarece dosarul cadastral și actele efectuate sunt pe numele lui Mirciu Constantin, însă în decizia Consiliului local deja apare o altă persoană și anume Glavan Maria.

În final reclamantul a solicitat, recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit din or. Biruința, str. Unirii 43 prin uzucapiune și obligarea OCT Sîngerei la înregistrarea cadastrală, declararea nulității actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986, anularea deciziei consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986 și anularea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în or. Biruința, str. Unirii 43 pe numele lui Glavan Maria.

La 17.10.2013 avocatul Popușoi Sergiu, reprezentantul lui Glavan Maria a înaintat cerere către Mirciu Constantin prin care a solicitat încasarea din contul lui Mirciu Constantin a cheltuielilor de judecată în mărime de 6000 lei.

La 25.11.2013 avocatul Popușoi Sergiu, reprezentantul lui Glavan Maria a înaintat cerere către Mirciu Constantin prin care a solicitat încasarea din contul lui Mirciu Constantin a cheltuielilor de judecată în mărime de 7000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Sîngerei din 25 noiembrie 2013 cererea de chemare în judecată a lui Mirciu Constantin către Glavan Maria și Consiliul or. Biruința cu privire la partajarea casei de locuit și construcțiilor auxiliare, recunoașterea dreptului de proprietate și anularea actelor a fost respinsă, s-a admis parțial cererea avocatului Popușoi Sergiu privind încasarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la Mirciu Constantin în beneficiul lui Glavan Maria cheltuielile de judecată în mărime de 4000 lei.

La 19 decembrie 2013 Mirciu Constantin a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea lui, casarea hotărîrii cu emiterea a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2014 a fost admis apelul declarat de Mirciu Constantin. S-a casat hotărîrea Judecătoriei Sîngerei din 25 noiembrie 2013, cu pronunțarea unei hotărîri noi prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Mirciu Constantin către Glavan Maria privind partajul averii și declararea nulității actelor juridice.

S-a încasat de la Mirciu Constantin în beneficiul lui Glavan Maria cheltuielile le asistență juridică în sumă de 4000 (patru mii) lei.

La emiterea deciziei instanța de apel a reținut că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile nr. 740202103 , dreptul de proprietate asupra bunului imobil nr. cadastral 7402101.103 (teren pentru construcții, suprafața de 0,0826 ha, situat raionul Sîngerei, or. Biruința str. Unirii, 43) a fost înregistrat la 04.05.2001 cu cota parte 1.0 după Mirciu Constantin în temeiul Titlului autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.7402101103 din 10.02.2001, iar dreptul de proprietate asupra bunului imobil nr. 7402101.103.01 (casa de locuit individuală suprafața de

88,2 m.p. situată raionul Sîngerei, or. Biruința str. Unirii, 43), nr. 7402101.103.02 (construcție accesorie suprafața de 30,5 m.p.) a fost înregistrat la 11.12.2008 cu cota 1.0 după Glavan Maria în temeiul actului de primire în exploatare a casei de locuit, aprobat prin decizia executivului or. Biruința nr.1/3 din 03.01.1986 (f.d.11).

Inițial Mircu Constantin a depus cererea de chemare în judecată împotriva Mariei Glavan solicitînd partajul bunurilor imobile situate în or. Biruința str. Unirii,43, invocînd precum că s-a aflat în relații de concubinaj cu intimata Glavan Maria începînd cu anul 1970 și împreună au construit casă și construcții auxiliare, întemeind pretențiile pe prevederile art.art.25,26 Codul familiei.

Ulterior, Mirciu Constantin a mai depus o cerere suplimentară solicitînd recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit din or. Biruința, str. Unirii 43 prin uzucapiune și obligarea OCT Sîngerei la înregistrarea cadastrală.

Prin încheierea judecătoreiei Sîngerei din 17 aprilie 2012 cererea înaintată de Mirciu Constantin privind recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra casei de locuit a fost scoasă de pe rol, încheierea nefiind contestată a devenit irevocabilă.

Tot la 17 aprilie 2012 prin hotărîrea Judecătoreiei Sîngerei acțiunea lui Mirciu Constantin împotriva lui Glavan Maria privind partajarea averii a fost respinsă ca neîntemeiată și nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22.11.2012 a fost admis apelul declarat de Mirciu Constantin, casată hotărîrea judecătoreiei Sîngerei din 17 aprilie 2012 cu restituirea pricinii spre rejudecare primei instanțe în alt complet de judecată.

Astfel, încheierea Judecătoreiei Sîngerei din 17 aprilie 2012 privind scoaterea de pe rol a cererii înaintată de Mirciu Constantin privind recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra casei de locuit a rămas valabilă. Or, la momentul emiterii deciziei Curții de Apel Bălți din 22.11.2012 , legea procedurală nu prevedea efectele trimiterii spre rejudecare a pricinii stipulate în art.385 al.(2) CPC, care au intrat în vigoare la 30.11.2012.

Astfel, prima instanța eronat a examinat pretențiile apelantului Mirciu Constantin privind recunoașterea dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra casei de locuit, deoarece cererea dată a fost scoasă de pe rol și nu putea fi obiectul de examinare în cadrul acestui dosar.

După trimiterea pricini la rejudecare de către Curtea de Apel Bălți prin decizia din 22.11.2012, Mirciu Constantin a înaintat cerere către Glavan Maria privind declararea nulității actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986 (f.d.205, vol. I) prin care a solicitat declararea nulității actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986, anularea deciziei consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986 și anularea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în or. Biruința, str. Unirii 43 pe numele lui Glavan Maria, întemeind cerințele pe prevederile art.227 Cod Civil.

Prima instanță fiind investită să judece pricina dată și-a întemeiat soluția sa privind respingerea acestor cerințe pe prevederile Codului Civil nou, invocând omiterea termenului de prescripție de către apelant.

Instanța de apel a reținut că, apelantul Mirciu Constantin a solicitat declararea nulității actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986 și a deciziei consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986.

Astfel, prima instanță î-și întemeiază concluziile sale făcând trimitere la Codul Civil nou, însă raportul juridic a apărut pînă a intra în vigoare Codul Civil în redacția Legii din 06 iunie 2002.

Conform art. 6 al. (1) Cod civil, în redacția Legii din 6 iunie 2002, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul dat, actul de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986, decizia consiliului local al or. Biruința nr.1/3 din 03.01.1986 (f.d.18) au fost emise pînă la adoptarea Codului Civil nou, când era în vigoare Codul Civil în redacția Legii din 26.12.1964.

Astfel, litigiului dat sunt aplicabile prevederile legii care era în vigoare la momentul apariției situației juridice în cauză și anume Codul civil în redacția Legii din 26 decembrie 1964.

Conform art. 74 Cod civil (redacția veche), termenul general pentru apărarea printr-o acțiune a drepturilor încălcate ale unei persoane (prescripția) este de 3 ani. Prescripția începe să curgă din ziua în care s-a născut dreptul la acțiune, dreptul la acțiune se naște din ziua cînd persoana a aflat sau trebuia să afle că i-a fost încălcat un drept, cu excepția cazurilor de suspendare sau întrerupere a cursului prescripției, conform art. 79 Cod civil, în redacția Legii din 26 decembrie 1964.

Conform art. 78 Cod civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964), instanța judecătorească competentă sau arbitrii aleși aplică prescripția independent de cererea părților.

Conform art. 83 Cod civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964), împlinirea termenului de prescripție înainte de intentarea acțiunii constituie un temei pentru respingerea acțiunii. Dacă instanța judecătorească competentă sau arbitrii aleși constată, că este întemeiat motivul, pentru care termenul de prescripție a fost depășit, dreptul încălcat va fi apărat. Cum rezultă din materialele pricinii, Mirciu Constantin a depus cererea privind declararea nulității actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986 și a deciziei consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986, bea în luna aprilie 2013 (f.d.205, 251, vol. I).

Raportînd normele legale enunțate la circumstanțele pricinii, instanța de apel a ajuns la concluzia că acțiunea lui Mirciu Constantin privind declararea nulității

actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 04.01.1986 și a deciziei consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986, a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă și urmează să fie respinsă din motivul omiterii nemotivat termenului de prescripție extinctivă.

Instanța de apel a menționat că, apelantul Mirciu Constantin cel târziu la data de 07.05.2009, când a depus cererea privind partajul averii era cunoscut cu actele care contestă abia în anul 2013, or la cererea de chemare în judecată depusă la 07.05.2009 (f.d.3, vol. I) Mirciu Constantin a anexat actului de finalizare a lucrărilor de construcție din 03.01.1986, care a fost aprobat de decizia consiliului local al or. Biruința cu nr.1/3 din 03.01.1986 (f.d.18).

Referitor la capătul de cerere privind anularea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în or. Biruința, str. Unirii 43 pe numele lui Glavan Maria, în registrul Bunurilor imobile la data 11.12.2008, instanța de apel a considerat, că aceasta urmează a fi respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de art.267 Cod Civil.

Conform art. 267 alin.(1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Potrivit art.271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond, în apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptam numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Conform art. 272 alin.(1) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Respectiv, după cum denotă actele cauzei, la examinarea pricinii în prima instanță, Glavan Maria, a invocat și tardivitatea acțiunii, solicitînd respingerea cererii de chemare în judecată a lui Mirciu Constantin și ca depusă cu omiterea termenului de prescripție. În acest context prescripția extinctivă este termenul la expirarea căruia, în cazul în care acțiunea nu a fost înaintată, se stinge dreptul la apărare pe calea acțiunii civile. Odată ce e dovedit cu certitudine că Mirciu Constantin a omis termenul de prescripție, iar pîrîtul a invocat aceasta întru apărarea sa, se consideră stins dreptul reclamantului la apărare pe cale civilă iar, în cazul în care se constată că reclamantul a înaintat acțiunea cu omiterea termenului de prescripție nu este necesară expunerea asupra fondului cauzei.

Or, despre înregistrarea dreptului de proprietate după Glavan Maria, apelantul putea afla din momentul înregistrării dreptului asupra imobilului litigios la 11.12.2008, pe când acțiunea a fost depusă în instanță în luna aprilie 2013.

În ce privește cererea apelantului Mirciu Constantin privind partajul bunurilor imobile, instanța de apel a ajuns la concluzia că, aceasta urmează să fie respinsă ca

neîntemeiată. Or, cum s-a constatat, apelantul Mirciu Constantin este înregistrat în Registrul bunurilor imobile ca proprietar a terenului aferent casei de locuit situate în or. Biruința, str. Unirii,43, iar proprietarul cărei este intimata Glavan Măria. Astfel, proprietatea asupra terenului și a casei de locuit nu este comună și prin urmare, partajarea bunurilor proprietate cărora nu este comună este inadmisibilă.

Prin urmare, avînd în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept material și procesual, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Mirciu Constantin, de a casa hotărîrea primei instanțe integral și de a emite o nouă hotărîre privind respingerea acțiunii.

La 13 ianuarie 2015 Mirciu Constantin a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii și respingere a cererii privind încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanțele judecătorești eronat au aplicat legea. Se arată că la pagina 4-6 a dosarului cadastral al imobilului cadastral cu nr.7402101103, recurentul e înscris ca folositor al imobilului construit în anul 1980 cu toate accesoriile materiale folosite la construcții, la fel la dosarul cadastral ca proprietar este indicat Mirciu Constantin.

În titlul de deținător al terenului, proprietar al terenului din str. Unirii 43, or. Biruinței proprietar este recurentul și nu Glavan Maria. Faptul că Glavan Maria este indicată ca proprietar și ca persoana care a primit copia planului de dare în exploatare a casei, dar și faptul că actul de finalizare a construcției din 1986 este eliberat pe Glavan Maria, este o omisiune a autorităților locale și nu corespunde realității.

Examinînd temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mirciu Constantin este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mirciu Constantin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recursuri nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Mirciu Constantin, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Mirciu Constantin, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru